

Az akadályok sorozata ellenére

Számos nagylélegzetű beruházás van folyamatban

Február végén átadják a megújult Kulturpalotát

Fotó: Nagy Tibor

Egy jó kezdés után fokozatos lassulás jellemezte az elmúlt évet, amihez az is hozzájárult, hogy az RMDSZ kikerült a kormányból, mindez pedig kihatott a folyamatban lévő projektek megvalósítására, a pénzek lehívására és a tervezett beruházásokra. A jelenlegi kormány először a kulturális intézmények működését próbálta ellehetetleníteni, majd az önkormányzatok munkáját, a beruházásait nehezítették – jellemezte dióhéjban a tavalyi évet Péter Ferenc, a

Maros Megyei Tanács elnöke évvértékelő sajtótájékoztatóján.

Menyhárt Borbála

A megyei tanács elnöke elmondta, a fentiek ellenére a megyének több fontos beruházást is sikerült megvalósítania, ugyanakkor számos nagylélegzetű projekt van folyamatban, amelyek az idén készülnek el.

A tavaly befejezett nagyszabású projektek egyike a Maros Megyei Múzeum természettu-

dományi részlegének teljes felújítása egy uniós pályázatnak köszönhetően. A nemrég elkészült beruházás mellett, hogy turisztikai vonzerőként szolgál, oktatási szempontból is hasznos a helyi és környékbeli diákok számára.

Régi probléma oldódott meg azáltal, hogy végre sikerült korszerűsíteni a rossz állapotban lévő Nyárádtő–Mikefalva–Dicsőszentmárton útszakaszt, ami elsősorban az Alsó-Kis-Küküllő mente térségének fejlődése szempontjából bír kiemelt jelentőséggel. Ugyancsak a tavaly

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Kettős esemény a Bernády Házban

Átadták a központ által 2019-ben alapított Pro Cultura et Arte díjat, és megnyílt a szárhegyi művésztelep tavalyi táboraiban készült munkákból összeállított kiállítás.

2.

Felszusszanhatnak a családorvosok

Órákig tartó vita után az OEBP képviselői bejelentették, hogy a szolgáltatásokért járó és a fejenkénti pontértékek a 2023 júliusában megkötött keretszerződés szintjén maradnak, nem csökkennek, ahogy a pénztár szerette volna.

2.

Adósságot törleszttek

Szívzaggató önkínzás, mégis mind-egyre bekapcsolom a viharvert diktafont, amivel a Kovács András Ferencel készített utolsó interjúmat rögzítettem az elmúlt tavason, amikor hivatalos nyugdíjba vonulása alkalmából arról beszélgettünk, hogyan tovább.

4.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

INDUL A SÍSZEZON

ALULNÉZET

Horváth Szekeres István karikatúrája

JANUÁR

20., szombat

A Nap kel
7 óra 59 perckor,
lenyugszik
17 óra 8 perckor.
Az év 20. napja,
hátravan 346 nap.

IDŐJÁRÁS

Napos

Hőmérséklet:
max. 3 °C
min. -8 °C

**Isten éltesse!*

Ma FÁBIÁN és SEBESTYÉN, holnap ÁGNES napja.
ÁGNES: görög eredetű, jelentése: szent, tiszta, szemérmes. Egyes kutatók a latin agnus, azaz bárány szóval hozzák kapcsolatba.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2024. január 19.

1 EUR	4,9769
1 USD	4,5735
100 HUF	1,3007
1 g ARANY	298,5646

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népejség szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Felszusszanhatnak a családorvosok Öt hónap kegyelmi idő

Pénteki lapszámunkban jeleztük már, hogy megegyezés született a családorvosok és a járóbeteg-ellátásban dolgozó orvosok szakmai egyesületeinek és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár képviselői között. A családorvosi rendelői fenntartására szánt összegek a legfontosabb pontját jelentették a tárgyalásoknak. Órákig tartó vita után az OEBP képviselői bejelentették, hogy a szolgáltatásokért járó és a fejenkénti pontértékek a 2023 júliusában megkötött keretszerződés szintjén maradnak, nem csökkennek, ahogy a pénztár szeretne volna.

A tárgyaláson elhangzott, hogy valóban vannak praxisok, amelyek nagyobb jövedelemhez juthatnak, de általában azokról a családorvosi rendelőről van szó, amelyek olyan vidékeken működnek, ahol orvoshiány van. Korábban ebből kiindulva döntött úgy a képviselőház, hogy a szomszédos település családorvosa munkapontot létesíthet az orvos nélkül maradt településen, hogy azok lakóinak az alapellátása is biztosítva legyen. Ezt is figyelembe véve mondták le a progresszív pontozásról (punctare progresivă) az említett esetekben, amelyek a leginkább érintettek lettek volna.

A jelenlegi helyzet fenntartásában öt hónapig bízhatnak a családorvosok, akik kijelentették, hogy júliustól sem fogadják el a kisebb jövedelmet a rendelők részére. Ha júliustól a pénztár csökkenti a pontértékeket, számolnia kell az alapellátás megszűnésével, zárták a beszélgetést a család- és a járóbeteg-ellátásban dolgozó orvosok képviselői, akik szerint a rövid ideig tartó felszusszanás nagyon „savanyú citrom”, amit ettől kezdve öt hónapra „lenyelnek”.

A következő napokban meg kell fogalmazni az új szerződési feltételeket, hogy azok február elsejéig érvénybe lépjenek, mert abban az esetben, ha ez nem történik meg, a családorvosok tüntetése tovább folytatódik. (bodolai)

Kettős esemény a Bernády Házban

Pro Cultura et Arte díjkiosztó és tárlatmegnyitó

Csütörtökön délután kettős esemény helyszíne volt a marosvásárhelyi Bernády Ház, aminek képletesen a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ volt a házigazdája. Egyrészt átadták a központ által 2019-ben alapított Pro Cultura et Arte díjat, amelyet a Magyar Ujságírók Romániai Egyesületével (MURE) alapítottak, és olyan sajtómunkatárs veheti át, aki munkájával népszerűsíti az erdélyi magyar kultúrát, másrészt megnyitott a szárhegyi művésztalálkozó tavalyi tábora készült munkákból összeállított kiállítás. Az eseményt a magyar kultúra napja tiszteletére is szervezték.

Vajda György

Először a sajtós díjakat adták át. Simonffy Katalin televíziós szerkesztő, a MURE alelnöke elmondta, hogy az elismerés azoknak jár, akik munkájukkal népszerűsítik az erdélyi művelődési életet. Az idén, az előző évektől eltérően, két kategóriában – írott sajtó és audiovizuális média – a központ által meghirdetett pályázatra érkezett anyagok közül választották ki a legjobbakat. Az írott sajtó kategóriában a központ és a MURE képviselőiből álló zsűri Kiss Juditnak, a Krónika munkatársának ítélte oda a díjat. A méltatásakor elhangzott, hogy húsz éve a lap munkatársa, két évtizede követi az erdélyi kulturális életet, és több száz cikke jelent meg különböző művelődési eseményekről és nem csak. A díjat, Elekes Gyula képzőművész életfát ábrázoló tűzzománc plakettjét és a díszoklevelet Kolcsár Béla, a központ igazgatója és Kántor Boglárka Harghita megyei tanácsos adta át. Kiss Judit elmondta, szívügyének tekinti a kultúra szolgálatát, hiszen a lapokban többnyire a politikával, a pénzzel és a hatalommal kapcsolatos témák jelennek meg, holott a kultúra identitásunk lélegzetetőereje. Az audiovizuális kategóriában a díjat Bartha Ágnes és Kacsó Sándor, a Román Televízió magyar adásának szerkesztője és operatőre kapta. Simonffy Katalin hangsúlyozta, tulajdonképpen eddigi életműüket díjazták, hiszen nemcsak a kultúrával kapcsolatban, hanem az élet minden területéről tudósítottak, készítettek riportfilmet. Bartha Ágnes kifejtette, igyekeznek mindenhol eljutni, de van két olyan – több évtizede szervezett – kulturális esemény, amelyről nem hiányoznak. Az egyik a csíkszeredai régizene-fesztivál, a másik a Csűrűszínház Napok, ahova Kacsó Sándor családi köteleke is húzza őket. Az itt készült anyagok igazi televíziós krónikái az említett eseményeknek, amik már dokumentumnak számítanak. A díjátadót követően Kántor Boglárka egy hasonlaltal élve hangsúlyozta, hogy az életben vannak olyan feladatok, amelyeket csak bizonyos személyek tudnak elvégezni, ilyenformán a gyergyószárhegyi központ is egyike azoknak az intézményeknek, amelyek egyedi alkotótáborokat szerveznek, de ugyanígy vannak sajtótémák is, amelyeket a kultúrára fogékony, érdekes sajtómunkatársak tudnak a figyelembe középpontjába állítani.

Az esemény második részében Kolcsár Béla elmondta, Gyergyószárhegy ötven éve az erdélyi magyar művészeti élet központja. A művésztalálkozó mellett korábban a szárhegyi Lázár-kastélyban írók (Kriterion), népművészek is rendszeresen találkoztak. A szervezet jogutódjaként – a tulajdonosoknál visszaszolgáltatót kastélyból kiköltözve – ma is azon vannak, hogy folytassák a hagyományt, és talán a legnagyobb megvalósítás a művésztalálkozó megszervezése, hiszen

az alkotótáborok több hetet is eltartanak, és neves erdélyi, magyarországi, sokszor külföldi meghívott művészek a helyhez kötötten maradó alkotókat.

Nagy Miklós Kund művészeti író a gyergyószárhegyi alkotótáborban készült és a Bernády Házban kiállított munkákról és az alkotókról beszélt. Hangsúlyozta, az ideai tárlatort nyertek a vizuális alkotások, fotók és a videóperformance-ok, de jelen van a landart (természetművészet), a szimbolikus szobrok is, amelyek egy kissé a fejé tetejére állítják a világot, ugyanis ami kicsi kell legyen, nagyított formában és fordítva jelenik meg a tárlaton. Valamennyien felhasználva a helyi anyagokat vagy a környezet ihlette tájból, helyszínből merítkeztek.

Ferenc Zoltán, a kiállítást kurátora hozzátette, tulajdonképpen három tábor munkáját összesítették, egyrészt két MAMU csoportét és a rezidenciaprogram keretében meghívott alkotókat, valamint több külföldi kortárs művészt, akik kiemelkedő munkákat készítettek. Végül két jó hírrel is szolgált: a Magyar Művészeti Akadémia felajánlotta a szaktanácsadást, és azt is elárulta, hogy a legutóbbi tábortan jelenleg a marosvásárhelyi Makkai István képzőművész és Ungvári Zrínyi-Kata, ami azt is jelzi, hogy az ott megforduló, rendszeresen visszatérő művészek igazi nagy családot alkotnak.

A kiállítás, amelyen 29 romániai, magyarországi, mongóliai és ghánai vizuális művész alkotását vonultatják fel, február közepéig látható.

Fotó: Vajda György

Számos nagylélegzetű beruházás van folyamatban

(Folytatás az 1. oldalról)

adták át a felújított Sárpatok–Vajdaszentivány és Szederjes–Erked útszakaszokat – sorolta Péter Ferenc, majd az ideai tevékről szólna hozzátette, a napokban írták alá a minisztériumban a Marosvásárhely–Szentkirály–Mezőbánd, több mint 14 km-es útszakasz korszerűsítését célzó szerződést, ugyanakkor készen van a kivitelezési terv az Ernye–Szováta közötti rész felújítására.

Korszerűbb utasterminál

Péter Ferenc több olyan nagy horderejű projektről is beszámolt, amelyeknek a kivitelezése folyamatban van, és az idén be kellene fejezni. Az egyik a reptéri fejlesztésekre vonatkozik, készül az új utasterminál és a repülőgép-parkoló. A parkoló infrastruktúrája előrehaladott állapotban van, az utasterminál alapozása is elkészült, beszerezték a biztonsági berendezéseket. A reptéren zajló beruházások része egy tüztöltőállomás felépítése, ami több mint kilencven százalékban elkészült, egy hónapon belül átadják. Ugyanakkor biztonsági járműveket is vásároltak, performáns tűzoltóautót, mentőközcsit, emellett hőeltakarító járművet, illetve fagyvágató berendezéseket. A szerződés értelmében várhatóan az év közepéig elkészül az utasterminál is, remélhetőleg a nyári charterjáratok indulásakor már jóval tágasabb és korszerűbb helyszínt fogadja az utasokat – mondta bizakodóan a megyei önkormányzat vezetője.

Egy másik jelentős beruházás is elkezdődött tavaly, a Hegyimentő Szolgálat székhelyének újjáépítése. Az új épületben nemcsak korszerű irodák és a diszpécserszolgálat üzemel majd, hanem tágas garázsok is lesznek, ahol leparkolhatják

a szolgálat járműveit, valamint tárolhatják a bevetésekhez szükséges, sok esetben méretes eszközeiket. A tavaly több mint háromszáz bevetéshez riasztották a Hegyimentő Szolgálatot, 12 esetben a bűvárcsapat segítségét kérték.

Február végén adják át a megújult Kulturpalotát

A folyamatban lévő beruházások sorában az elnök a Kultúrpalota felújítására is kitért, mint mondta, decemberben átadhatták volna az épületet, ellenben előre nem látott teendők merültek fel, többek között a bejáratnál lévő oszlopok megrepedtek a kőlapok, ezeket rendbe kellett hozni, így előrelátó hatólag február végén kerül majd sor a hivatalos átadásra.

Az infrastruktúrális beruházások kapcsán Péter Ferenc említést tett arról is, hogy folyamatban van a víz- és szennyvízhálózat kiépítése a Mezőségen és a Nyárádmentén. Bár kormány szinten későn hagyták jóvá ezeket a pályázatokat, végül elég jó ütemben haladtak vele. Akosfalván, Nyárádmagyaroson és Székelyberében elkészültek a munkálatok, apróbb simitások maradtak még hátra, Nyárádmarosban van egy szakasz, ami elmaradt, de márciusig befejezik a munkát. A mezőszéki hálózat esetében a fővezeték le van fektetve. A nyárádmenti hálózat nyolcezer, a mezőszéki 12 ezer lakost szolgál majd ki – tette hozzá a megyei tanács elnöke.

Egy éve nem történt előrelépés a tüdőklinika felújítása ügyében

Az egészségügyi intézmények tekintetében három nagyszabású projekt készült el és lett leadva, egyik a marosvásárhelyi tüdőklinika teljes felújítását, a másik a Gheorghe Marinescu u. 1. szám alatti kórházépület korszerűsítését, a harmadik pedig a fertőzőklinika udvarára tervezett intenzív

terápiás részleg kialakítását célozza. A két utóbbi elemzése még folyamatban van, a tüdőklinika külső és belső felújítására, bővítésére vonatkozó pályázat ügyében pedig, annak elenére, hogy már a tavalyi év elején elkészült, és rajta van az európai fejlesztési bank által finanszírozott beruházások jegyzékén, egy év elteltével sem történt előrelépés.

– Érthetetlen számomra, hogy mi történik kormány szinten, miért van az, hogy egy olyan projekt esetében, amire megvan a finanszírozás, a teljes dokumentáció készen van, az összes intézménytől az összes engedély be van szerezve, várunk egy évet, hogy kiadjanak egy miniszteri rendeletet, hogy aláírjunk egy szerződést – adott hangot elégedetlenségének a megyei tanács elnöke, aki úgy véli, a kormányon lévő pártok megyei képviselői politikusaiknak nem abban kellene jeleskedniük, hogy ki posztol egy-egy sikertörténetet elsőként a közösségi oldalon, inkább a megye fejlesztése érdekében az együttműködésre kellene törekedniük.

Parkoló a kórház szomszédságában

A légi közlekedési hatóság engedélyére vár a Maros Megyei Tanács annak a több száz férőhelyes parkolónak a kialakításához, amit a Maros Megyei Sürgősségi Kórház közelébe terveznek. Péter Ferenc elmondta, a tervek elkészültek, viszont alkalmazkodni kell a súlyos égési sérültek ellátására alkalmas kórház építési munkálataihoz is, ugyanakkor a sürgősségi kórház szomszédságában lévő helikopterleszálló pozíciója változott, így a tervezett parkolót úgy kell kialakítani, hogy ne akadályozza a helikopterek közlekedését. Azért is nem gondolhattak emeletes parkolóra, mivel az zavarná a helikopterek leszállópályáját, így egy elegendő, lekövezt, elkerített és megfelelő világítású felületen alakítják ki a parkolót a kórház és a maroszentgyörgyi temető közötti részen.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.

Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND
1617. sz., 2024. január 20.

Életöröm a marosvásárhelyi fotósok téli tárlatán

Nyakunkon a nagyvilág ezernyi baja, s a Marx József Fotóklub tagjai ezzel rukkolnak elő? Jól teszik. Időnként simogatnunk is kell lelkünket. Ritka gyógyír az ilyesmi, mikor kínálnák fel ezt nekünk, ha nem ilyenkor, a belső energiáinkat mozgósító évkezdeti napokon? Fotósaink egyébként jól látják, mi van körülöttünk és távolabb is a földgolyó minden táján, többségük a szociofotó elkötelezettje, gyakran útra kelnek, felkeresik a legeldugottabb falvakat, tanyabokrokat is, felmutatják az élet árnyékos oldalát is, de nem sajtófotósok, hogy ez legyen számukra a meghatározó, bár sűrűn szerepelnek a médiában, megengedhetik maguknak, hogy félretéve lehangoló felvételeiket, olykor a szépre, jóra koncentrálnak. A klub január 11-én nyílt hagyományos *Téli tárlata* tehát az életöröm jegyében várja az érdeklődőket a Bernády Ház emeleti galériájába. A népszerű művelődési központ is e tradíció részese, sokan tudják már, hogy ha január, akkor itt ez a látványos kiállítás nyitja az esztendőt. Ezúttal éppen a romániai fotográfia hivatalos ünnepén, a nagy fotós előd, Szathmáry Pap Károly születésnapján.

Tetszetős, színvonalas az idei Szalon kínálata, anélkül, hogy valaki is szenzációhajhász témát, mondvacsinált botrányt, netán mesterséges intelligencia által kreált látomást próbált volna becsempészni a falra függesztett képek közé. Kiegyensúlyozott, nívó a képanyag, hozza a társaság legjobb szintjét, és van néhány kiemelkedő egyéni teljesítmény is, hadd ne soroljunk most neveket. De mindenképpen megjegyzendő a klub „öregjeinek” az a törekvése, hogy a pályakezdeket, az újonnan maguk közé fogadott tagokat felzárkóztassák a mértékadó régiek emelkedett szintjéhez. Ebben segíthetett a közös rendezés is, aminek szintén megvan a klubban a maga hagyománya. Egyébként azt, ami a tárlatnyitón is elhangzott, hogy a Marx József Fotóklub tavalyi jubileumi esztendeje igen magasra emelte a mércét, e jegyzetben is érdemes hangsúlyozni. Sok emlékezetes rendezvényük volt itthon, más helységeken, az országban és határokon túl is, jelentős csoportos és egyéni megmérettéseken hallattak magukról, albumokat, más kiadványokat is megjelentettek, elmélyült az együttműködésük testvéralkulatokkal is. Az idén a 71. évébe lépett klubnak ennél alább nem kellene adnia. Ennek tudatában vannak, mondta Both

Életöröm – Tordai Ede fotója a Marx József Fotóklub Téli tárlatán

Gyula, a klub elnöke a megnyitón. A tárlat mindenképpen erre vall. A galéria építészeti adottságait jól kihasználó rendezési elképzelés, a tematikus és a műfaji csoportosítás is ezt segítette. A markáns portrék, a belőlük fakadó lehetséges embermesék, az egyéni foglalatosságok és a népi, illetve mesterségbeli sajátosságok, más különlegességek, a gyermekvilág játékos, vidám szabadsága, a természet beszé-

des ragyogása, költőisége, a társas lét szépsége, derűt, nyugalmat adó emelkedettsége, ember és háziállat ragaszkodó hűsége, a régi és az új szerves egybefonódása megannyi színes és fekete-fehér fotós telitalálat. Megragadó az a nemes humanizmus, ami az élénk táruuló vizuális együttesből szét-sugárzik.

(N.M.K.)

A székely harisnyás szobrász kiállítása

Simon Erika felvétele

Vass Áron és szoborképei Marosvásárhelyen

Forrás: Horváth-Kovács Ádám honlapja

Makfalva különleges tehetségű fia, a 133 éve született Vass Áron égetett agyagszobrainak jó minőségű, felnagyított fényképeiből nyílt kiállítás a Maros Művészegyüttes marosvásárhelyi székhelyén. A rendezvény a magyar kultúra napját köszöntötte. A január 17-i, rendkívül hangulatos megnyitón, amihez nagyban hozzájárult az együttes zenés-táncos rögtönzött műsora, a felszólalók méltatták az egykor híres népi szobrász életművét, amelynek felmérését, népszerűsítését és az összegyűjtött plasztikák mostani bemutatását a család leszármazottjaként Horváth-Kovács Ádám kezdeményezte. Nagy közönség örülhetett a kissé feledésbe merült állatszobroknak, élethelyzeteket megőrkítő kompozícióknak, emlékműveknek, hiszen a kövesdombi tárlatnyitást a házigazdák telt házas Sárga róza előadása előzte meg. Vass Áron és kiállítása méltatására egy későbbi lapszámunkban visszatérünk.

Adósságot törlesztek

Függelék az utolsó Kovács András Ferenc-interjúhoz

Nagy Miklós Kund

Szívszaggató önkínzás, mégis mindegyre bekapcsolom a viharvert diktafont, amivel a Kovács András Ferencel készített utolsó interjúmat rögzítettem az elmúlt tavaszon, amikor hivatalos nyugdíjba vonulása alkalmából arról beszélgettünk, hogyan tovább. A múlt is szóba került, meg sok egyéb, ami csodálatos életművét meghatározta, de ki gondolt akkor arra, hogy a Költő ilyen hirtelen távozik közülünk! Mint mindig, hosszú és befejezhetetlen volt a párbeszéd, az igaz barátaihoz kitartóan ragaszkodó KAF szabadon csapongva vallott mindarról, ami költészetét, varázsos személyiségét ismételt felvillantotta. Egy frappáns önvalomásos eszmefuttatása végén azt mondtam, itt álljunk meg, folytatjuk máskor, a Múzsában közlésre szánt lapfelületet jóval meghaladtuk. De vele persze nem lehetett csak úgy egyszerűen félbehagyni a dialógust, ami többnyire lenyűgöző, élvezetes monológgá alakult, mindenről eszébe jutott valami, arról aztán másvalami, nagyszerű

volt hallgatóságává válni, egy-egy rövid közbevetéssel újabb gondolatra, visszaemlékezésre serkenteni. Több mint három évtizede, amióta megismerkedtünk, majd barátokká váltunk, számtalanszor így értekezünk, az órákig is eltartó telefonbeszélgetéseink ugyanígy zajlottak. Legutóbb is december 6. előtt, amikor Budapestre készült, és születésnapomon felhívott, hogy felköszöntsön. Szilveszterre valószínűleg hazajön, mondta, majd akkor folytatjuk valahol koccintva is. Aztán jött a megrázó hír. És egy darabig nem volt elég lelki erőm, hogy a hangrögzítőt elindítsam. Aztán mégis. Többször is. Mert ha fájón is, de jó a hangját újra hallani, szerteágazó élményidézéseiben mellé szegődni. Na meg azért is, mert adósságot kell törlesztenem. A szóban forgó terjedelmes interjú a 2023. március 25-i Népújságban *Ígér még termést „az elágazó ösvények kertje”* címmel megjelent, de akkor, amikor KAF otthonában beszélgettünk, nyilván újra működésbe hoztam a kismagnót, és megegyeztünk, valamikor később a beszélgetésnek ezt a részét is köz-

zétesszük. Nagyon sokan írtak, mondtak róla mostanában, jókat, szépeket, bensőséges dolgokat. Ez a mostani ráadás is tartalmaz Kovács András Ferencről olyasmiket, amikkel még egy újabb színnel rajzolódhat elénk felejthetetlen egyénisége, örök értékű írásművészte.

Alig indul a visszajátszás, máris úgy érzem, ott vagyunk a Kornisa negyedbeli toronyblokkban, szemben ülünk a kötetekkel, folyóiratokkal, képekkel, hanglemezekkel, könyves dobozokkal, a kislány, Ábris holmiival zsúfolt 5. emeleti lakásban, karosszéke körül az öt éppen foglalkoztató íróársak műveivel, és arról beszél, milyen sok tennivalója lesz „nyugdíjas” éveiben. Eszébe se juthat a magány. „Ha olvashatok, verset, prózát, kultúrtörténetet, bármit, ami érdekel, jól érzem magam – mondotta. – Van néhány passzióm, ami megnyugtat, s az egyik feltétlenül az olvasás. A jó vers, a jó memoár bármikor jöhet. És persze a zene! Na meg van egy múzeumjáró szenvedélyem is. Nagyon vonz a képzőművészet, régészeti vonzalmaim miatt az építészet, a szobrászat is, és kiemelten a piktúra.

Kovács András Ferenc a közönség előtt 2010-ben

N.M.K. fotói

Rengeteg művészeti albumom van. Ezeket gyakran előveszem, lapozgatom, és képzeletben máris ott vagyok velük, bárhol is legyenek szerte a földgolyón. Innen, a toronyház emeleti lakásából, ahol függöny sincs az ablakon, mert én nagyon fényfüggő vagyok, a Somostető látványa büvöl el minden évszakban. De ha beülök a karosszékebe, rálátok az egész világra. Hogyan gondolhatnánk magányosságra?!”

December 30-án aztán elkezdő-

dött végtelen nagy utazása, most már ő is ott van, ahol minden csupa fény és ragyogás. Ahol idő és tér mit sem számít. És bármikor, bárhol felszállhat az égi Literaturexpressre, ahol a líra legnagyobbjaival oszthatják meg a világról, létről, sorsról alkotott gondolataikat.

Ha Kovács András Ferencre gondolunk, és kirajzoljuk róla a magunk mozaikképét, abban árnyalati kiegészítőként megjelenhet az is, amit ebből a ráadásinterjúból megtudhatunk.

„Gyermekként nem ennek készültem, amivé lettem”

– Ha kiül az erkélyre, a Somostetőről az erdő zöldje in- teget feléd. Írásaid alapján az ember azt hinné, inkább a ten- gerek végtelen kékje vonz. Sikerült-e kalandoznod tengeri utakon?

– Keveset jártam ahhoz képest, amennyire vízcentrikus va- gyok. Régen voltam utoljára tenger mellett. A Vörös-tenger- nél időztem egy keveset. De utazás az is, ha albumokat nézeget az ember. Sokan tudják, van nekem hobbim elég. Az írás nem az, az valami más lélekmozgás, de egy gyerekkori hobbim nagyon meghatározza: hatodik koromtól képes le- velezőlapokat gyűjtök. Mostanra, mindent összeszámolva, 18-19.000 lap lehet a birtokomban. Ennek a tematikus része a legérdekesebb. A régmúlt, az ókor, Egyiptom, Mezopotámia, a görög városállamok művészetét gyűjtöm. Szobrok ké- peit is, de főleg a romvárosokét, azokat az emblematikus épületeket, amelyekhez volt szerencsém eljutni. Néhány észak-afrikai, egyiptomi, görögországi helyen jártam, hála is- tennek.

– Elég sok embert megfertőzött ez a szenvedély. Mégis mintha hanyatlóban levő hobbiról beszélne, hiszen a mai digitális világ a képeslapok idejét is meghaladta. Már nem levelezünk, nem érkeznek hozzánk képeslapok, mindenre rá- telepedett az internet.

– Tényleg nem jönnek képeslapok. Az új valóság azonban a képeslap szeretetét és nivóját soha nem szünteti meg. Én mindig nagyon szerettem a földrajzot, a történelmet, a mű- vészettörténetet, mindig az érdeklődésem előterében állt ez a témakör. Az olvasmányaimat nagyban befolyásolta. Ízlés-

befolyásoló is volt ez nálam. Ráálltam a prekolumbián mű- vészetre is. Mindenre, ami építészet, kultúra. Egy idő után már az egész világra kiterjesztettem a figyelmem, lehetett az akár egy pálmafa is például a Kiribati Köztársaságból. Na- gyon jó hobbinak tartom. Igaz viszont, hogy nehéz ebben ren- det tartani. Az Amerikai Egyesült Államokból is gazdag kollekción sikerült összeszednem, államokra lebontva. Ezt rendbe is tudtam rakni. De meg kell küzdeni velük. Hol fió- kokban vannak, hol a szekrények tetején. Sok időt, türelmet venne igénybe a teljes gyűjtemény rendben tartása. Nem be- szélve az európai képeslapokról, hatalmas mennyiség. Olasz- országból, Franciaországból, Spanyolországból. Sorolhatnám Portugáliát, Nagy-Britanniát is, és még több érdekes, fontos országot. A képeslapgyűjtés egy világlátás. Egyeseknek biz- nisz. Nálam nyilván nem erről van szó. Próbálkoztam régi képeslapokat is megszerezni, az is roppant izgalmas dolog lehet, ez azonban már tényleg komoly pénzbe kerül. Olyan városokból, városokról gyűjtöttem, amelyekhez közöm van. A legtöbb és mértékadó régi képem természetesen Szatmár- németiből származik. Kevesebb van Kolozsvárról, egy kisebb gyűjtemény saját magamnak Székelykeresztúrról és egy még kisebb, saját örömről és nem másokkal vetekedve, Maros- vásárhelyről. Illetve azokról a községekről vagy környékük- ről, amelyekhez a családomnak így vagy úgy köze volt. Marossárpatakról vannak régi képeslapjaim, Gernyeszegről, Kerelöszentpálról dédapám idejéből.

– Ilyen kis helyekről is jelentettek meg képeslapokat?

– Persze, az volt a képeslapgyűjtés fénykora. A XIX. szá-

zad vége és a XX. század első 30-40 éve. Akkoriban az utolsó, legeldugottabb faluról is jelentettek meg ilyesmiket. Csodálatos szenvedély volt. Bözödről is van régi képesla- pom. Anyám családja révén. Fantasztikusan érdekes dolgokat termelt az akkori képeslapkiadás. Sok embert beszippantott ez a passzió az akkori időkben szerte az egész világon. Afri- kából is örök képeslapot, New Yorkból is az 1890-es évek- ből. Ez egy külön univerzum.

– Egyfajta időutazás.

– Az, valóban időutazás is, ami fogékonnyá teszi az embert a földrajzi, művészettörténeti, történelmi ismeretekre vagy más olyan szakterületekre, amelyeket meg akar ismerni. A memória ébren tartására is alkalmas. Ez az utazás, amibe én hatodikos koromban belevágtam, nagyban befolyásolta azt, hogy a későbbiekben mivel foglalkoztam. Noha nem lettem sem terepen dolgozó biológus, sem biogeográfiával fogla- lkozó szakember és így tovább.

– Csupán költő letél. Minden iránt érdeklődő irodalmár.

– Én nem ennek készültem, amivé lettem. Kiskoromtól kezdve ilyenszerű dolgok érdekelték. A művészettörténeti hivatás is felmerült bennem. A színházi hivatásos elkötele- zetség kevésbé, noha szüleim révén magától értetődő lett volna. Aztán úgy alakult, ahogy, és azt gondoltam, ha már semmi ilyesmi nem lettem, akkor egyféleképpen lehetek min- denféle. A világ roppant nagy, és az a nem látható része, ami- ről mind többet fogunk megtudni, ilyen módon is megközelíthető, részben megismerhető. Lehetséges, hogy ezért írok verseket.

Költő megkötözve... A Látó 2023. november 24-i estjén. A képen balra Székely Csaba, háttal Szabó Róbert Csaba

KAF könyvbemutatóján a 29. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásáron 2023 novemberében

Kovács András Ferenc Sibi canit et musis

Melyben ő lelkének búsulja hűségét
Előszámlálván sok rút keserűségét
Fertelmes fejének undok veszettségét
Vétkesként hogy kérné Ur kegyelmességét

Szatmáron születtem színésznőből lettem
Vérfátyol fény függöny verdesett felettem
Tapsvihar fogadott már-már lármás tetszés
Hogy világra vágott ádáz császármetszés

Törékeny madárból emeltek ki engem
Akasztott zsványként köldökömön lengtem
Mint eszterhéj alatt csónyi törökbúza
Akkorka ha voltam jöttem örök búra

Babitsot böngésztem Balassit Rimayt
Elbitangolt múltak megbűnhödt fiait
Apám is fölnevelt nagy magyar téska
Igy lettem Pallásnak fanyar ivadéka

Nékem júliusnak délelőttje péntek
Mandragóraillat mérgező beléndek
Szívem forog Vénus lelkem Rák jegyében
Már nem leszek évdús mester másegyében

Thália is tiport ha színlelni tellék
Tettem mintha lennék sors kezében kellék
Maszkák bódítottak versek fölvevtt álcák
Vágyak kénye-kedve tört felettem pálcát

Szemmel vertek álmok vesszővel cselédek
Nyelvek édes horgán voltam vak csalétek
Menny eresze alá fölaggatott málé
Nem anyámé lettem hanem a halálé

Béessét két szemem mint az írott képnek
Kódorgó nyomomba más remények lépnek
Azért függök Isten átkán segedelmén
Fordulna már felém ha megérdemelném

Látó-esten színpadi kellékekkel műsorvezető szerepben 2007-ben

A Látó honlapján olvastuk

Új külalak, régi tartalom

2024 januárjától új borítót kap a Látó. A régi borító sárga kartonját nem gyártják többé, így a papírhiány miatt a dobnyomást is leváltottuk, a szín pedig világosabb lett. Fogadják ezt a külalakot is a régi szeretettel!

A Látó szerkesztősége

A januári lapszám tartalma:
VERS, PRÓZA

- Fancsali Kinga: délkelet-ázsia bosszúja; hozzád haza (Versek)

- Szekrényes Miklós: Valahol Európában (Novella)

- Endrey-Nagy Ágoston: Tigris; narcisszus rettegni kezd; só (Versek)

- Mohácsi Balázs: cento hazafelé; hiába bűgös burukkolás (Versek)

- Száz Pál: Az erdélyi renegetben és a Tisza vidékén (Jaroslav Hašek elbeszélései elé)

- Jaroslav Hašek: Mezei munkák; A nemes Csendes; A hegyeken túl a román oldalon (Novellák; Száz Pál fordításai)

- Benkő Imola Orsolya: Bérelhető test; Szövegetek útján (Versek)

- Fehér Imola: Két nő, egy kalap (Regényrészlet)

- László Noémi: csak egy cigi (Vers)

- Juhász Tamás: Emese álma; Sekk (Novellák)

- Farkas Arnold Levente: táplál és óv (Vers)

- Juhász Zsuzsanna: Találkozás; Vallásföltésből; Tartály; Tripla börtön (Kisprózák)

- Cseh Katalin: Fészek; Hunyt szemek; Csöndvilág; A nyugalmazott költő (Versek)

- „Ekkora lenne a kolozsvári szuterén amfiteátrum” (Korpa Tamás Visky Andrásal beszélget)

SÉTATÉR

- Michał Okonski: Michnik titka (Pályi András fordítása)

NÉZŐTÉR

- Kovács Bea: A gyertyák csonkig égtek (Az igazság gyertyái című előadásról)

- Dögei Máttyás: Egyszerűen egyszerű (Az igazság gyertyái című előadásról)

TÉKA

- Borsodi L. László: A senkitől a valaki felé (Tompa Andrea: Sokszor nem halunk meg)

- Szekernyés Tünde: Egy diktatúrába tévedt lurlugina (Alina Nelega: mintha mi sem történt volna)

TALÁLT VERS

- Fényi István: Sors, virággal

NÉVJEGY

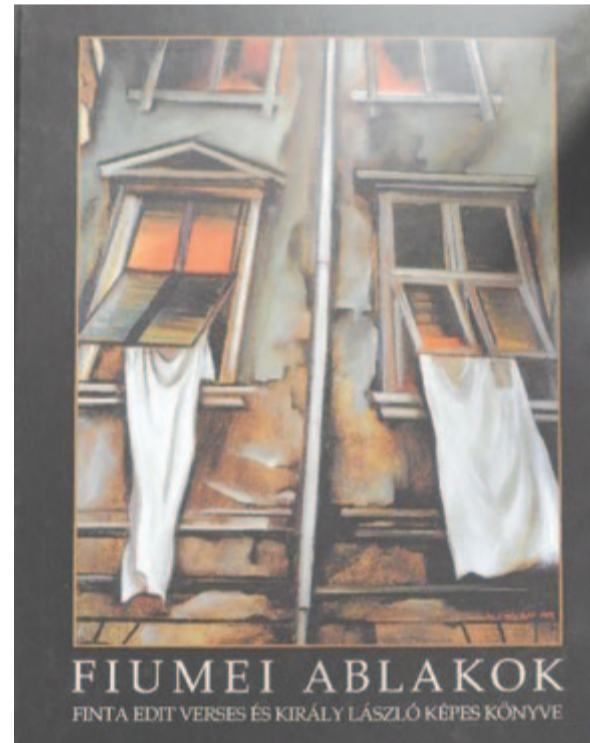
- Fancsali Kinga

Király László ötvenkét verse

A számot alighanem nagybetűvel kellett volna írnom, mert könyvcímet kezd. De ha jobban átgondolom, ilyen kötet nincs is. Már hogye lenne, ha a kezemben tartom, élvezettel lapozgatom, és amikor belelapozok, egykettőre bele is mélyedek. Király László versein nem lehet csak úgy hirtelenjében átszáguldani. De örülni mindenképpen lehet a váratlan, különleges ajándéknak. A szokványos formátumú verseskötetek méretét meghaladó füzet egyszerűségében is impozáns, ünnepi jelleget ölt. Talán azért is, mert 80. születésnapja kapcsán mostanában igen sokat hallottunk, olvastunk közkedvelt Kossuth-díjas költőnkéről. November végén a Múza oldalain is hosszú interjúban köszöntöttük Székely Ferenc *Holdfényben farkasok* című írásával. És külön évfordulós kiadvány, számtalan jubileumi köszöntő, egy öt méltató egész Helikon-szám meg jókívánságok valóságos áradata jelezte a szakma és az olvasók

Király László iránti hódolatát. De bár az *Ötvenkét vers* jól beleillene az említett méltatások sorába, nem új keletű kiadvány. Hivatalosan talán nem is lehet annak tekinteni, hiszen mindazok az adatok, amelyeket egy kötetben közölni szoktak – kiadó, szerkesztő, megjelenés időpontja stb. – nem szerepelnek benne. Vagyis nem a széles nyilvánosságnak szánták. Ebben a kérdésben napokig bizonytalan voltam, ugyanis a versválogatást ünnepi csomagolásban a Népújság szerkesztőségében hagyta a nevemre valaki. Pár napja jutottam hozzá, azóta próbáltam kideríteni, kinek köszönhetem ezt az ajándékot, amelynek értékét számomra jelentősen növeli a szerző aláírása. Közben persze a „habent sua fata libelli” (a könyveknek megvan a maguk sorsa) klasszikus bölcsesség is többször megkísértett. Nem is véletlenül, derült ki utóbb, amikor felhívtam az említett interjú készítőjét. Sóváradon kapott Király

Lászlótól néhány ilyen példányt, hogy lepje meg velük barátait. De az előzményeket tekintve húsz évet kell visszagugornunk az időben. Akkor döntött úgy a költő és a kilencvenes évektől az anyaországba áttelepült kiváló grafikus, festő Finta Edit, hogy közös kötettel jelentkeznek. Az *Fiumei ablakok* címmel el is készült, a Timp Kiadó gondozásában látott napvilágot. Finta Edit verses és Király László képes könyve keresett kiadvány lett azóta, a könyvgyűjtők antikváriumokban vadásznak rá. De a tény, hogy a nyomda öröge sohasem nyugszik, mielőtt még a szöveget és a képeket társították volna egymással, a verseket már egybegyűjtve kinyomták. A hibás változatot utóbb megsemmisítették, de pár példány a verses variánsból a költőhöz eljutott. Ez a szóban forgó füzet története. Régi és újabb Király-versek vannak benne. Egyet közülük most bemutatunk olvasóinknak. (N.M.K.)

Király László Források

De miből írnátok ti a verseket?!

Valóban: miből? – ezt nem ártana tudni.

Láttam barátomat,

egy idegpusztító gyönyörű hétvégén

a Jeu de Paume múzeumban

odaroskadni egy Renoir elé.

Miből írjuk verseink, nem tudom.

De abban a boldog roskadtságban megtudtam,

miből írja ő a novelláit.

Nem árulom el senkinek.

Lehet, valahol, valamikor figyelnek engem is.

Ülök egy kép előtt.

Utolsó útjukra kísérem barátaim.

Hallgatok egy zenét, amitől elnémulok.

Időnként meglep a nyugtalanság:

ki ilyenkor lát, mindent megtudhat rólam.

Miből írják a költők a verseket?

Nyarak nyargalnak, őszök szövődnek,

egyre sűrűbben, váratlanul.

S az elvégzetlen dolgok nyomoztanak.

Látom, ahogy ültök – barátok, nem-barátok –

s tartásokról valamit mondani

mindig remélem – van idő.

Szárhegy 2023 – a marosvásárhelyi Bernády Házban

Január 18-án Marosvásárhelyen is bemutatták a Gyergyó-szárhegyi Kulturális és Művészeti Központ tavalyi művésztelepi rendezvényeinek reprezentatív termését. Az idén fél évszázadát töltő nemzetközi művésztelep minden évben ilyenkor a Bernády Házban is lehetővé teszi az ott készült alkotások megismerését. A mostani jelentkezéssel a magyar kultúra napját is köszöntik a rendezők s a házigazdák. A tárlatról a legfontosabb tudnivalókat a gyergyóiak előzetes közleményéből emeljük ki. A későbbiekben részletesen is méltatjuk a kiállítást.

„A Szárhegy 2023 című kiállítás a marosvásárhelyi Bernády Házban a 2023-as év művésztelepei alatt született képzőművészeti alkotásokat vonultatja fel a teljesség igényével.

Ez a 2023-as évben három művésztelepet, valamint egy rezidenciaprogramot jelentett, 33 képzőművész részvételével: SZÁRHEGY-MAMÚ INTERNATIONAL, MAMÚ-VÉSZTELEP-SZÁRHEGY, a Szárhegyi Őszi Művésztelep, valamint a Szárhegyi Rezidenciaprogram. Mindegyik program külön koncepció szerint szerveződik, viszont egy fontos

közös pont határozza meg mindegyiket: hogy a szervezőket az együttgondolkodás és az összhang vezérelte, és innentől kezdve voltaképpen már a hely szelleme hívta meg az alapítókkal a művésztársakat.

Célunk nem kevesebb, mint Kelet-Közép-Európa különböző nemzetiségű művészeinek találkozóhelyévé tenni Szárhegyet. Úgy gondoljuk, hogy a különböző képzőművészeti műfaji keretek között zajló közép-kelet-európai párbeszéd felélesztése nagy hiányt pótolna a térségben.

A 2023-ban Szárhegyen részt vevő művészek névsora: Ajder Roxana Daniela, Asztalos Zsolt, Bighirel Orsolya, Borgó, Bukta Imre, Csóka Szilárd-Zsolt, Dobribán Melinda, Elekes Károly, Enkhtai van Ochirbat, Ferencz S. Apor, Filep Norbert, Gajewski Filip, Ignaszak Arkadiusz, Kis Endre, Lucza Zsigmond, Makkai István, Mihai Ionel, Moldovan Livia, Molnár Ágnes Éva, Nastasache Oana, Orosz Annabella, Pokorny Attila, Székely Gábor, Szirtes János, Tagoe-Turkson Patrick, Tasnádi József, Ungvári-Zrínyi Kata, Veress Gábor Hunor, W. Horváth Tibor.”

Búsficfa és rokona, a szimpla cüvek (A Kelekótya kerékvető című sorozatból)

Bölöni Domokos

Okos magyarázók szerint a kerékvető kőből, öntött- vagy kovácsoltvasból, fából készült egészen egyszerű dúcforma vagy ornamentált konzol alakú eszköz annak az elhárítására, hogy bejárókapukon valamely kocsi kerekei a kapufélfának neki ne ütközzenek, vagy valamely lejtős oldalon vezető úton a kocsi le ne csússzék.

Magasabb töltések szélein a kerékvetőket sorjában 5–10 méter távolságban szokták elhelyezni.

Ilyeneket csak képeken, később pedig városi paloták bejáratánál láttak. Szerényebb tájakon is voltak ugyan kerékvető, nem a kapuk lábánál, hanem a meglehetősen rossz, „dőlős” utak mentén, és nem annyira a szekeret védtek a félrefarolástól, mint inkább a felázott talajt óvták a csuszamlástól.

Csügeren nem a kő vagy a kovácsoltvas, hiszen a jámbor popornak (népnek) effélére sosem tellett, hanem az együgyű fűzfa szolgáltatja a kerékvető anyagát, és nem is illették az előkelőnek számító elnevezéssel, hanem

Bálint Zsigmond: A szénégető és a fehér galamb. A Marx József Fotóklub marosvásárhelyi Téli tárlatán

egyszerűen cöveknek, sőt a helyi nyelvszókás szerint 'szimpla cüveknek' mondták. A megfogant cöveket viszont 'virágas cüvekként' emlegették.

Módosabb helyeken a porták előtti sáncok peremét kirohadt hegyű akác szőlőkaróból fűrészelték kb. másfél méteresre, azt ünnepekre le kellett meszelní, jól mutatott, nem is dőlt ki olyan könnyen, mint a fűzfa.

Csügeren ez nem jött divatba.

*

A cüvegelést (cövekelést) tavasz elején kellett csinálni, emelte mutatóját (Úri) Dali Ferdí bácsi, akit rendesből Ferdinándnak anyakönyveztek, de a falusiak szerint „aztat nem is lehet kimandani, ajan francas” – mindenkire ki vót róva, hány métert kell cüvegeljen az út mentin. Cüvegnek való leginkább a Szakadát amlásán (omlásánál) termett. Vót ez a Taligás, a félbarna, ő kiszimintotta a bicsniszt: körbefűrészelt néhány kacérrabbra kövéredett ficfa derekát – lecsaptatta a karvastag ágakat, felturbinkálta a kordéra, és a horpadt horpaszú gebe négy lábbal bokázva fuvarozta bé valahogy, a Szentlélek oltalmával, a falu közepire, a szégyentábla elé.

Az eladott portékából tellett füstölivalóra, hozzá szüzyenge, szirupos, rózsaszín' monopol pálinkára.

A falubíró self made man bizonyos Komány Józsi volt – karrierjének főbb állomásai: kecskepásztor, kisbíró, vagyis bakter, később a társas gazdaság, majd a kollektív gazdaság nappali, aztán éjjeliőre, végül elnöke –, őt (ötet) a feljebbvalók Comannak becézték, nem tiltakozott, inkább újra töltött; a csügeriek viszont leginkább Komány Józsiént tartották számon.

Húséges katona, pofozgatták a főnökök szelíden, te sokat érdemelsz.

De a busás jólét mián' (miatt) mind nehezebben cügelte (cipelte) ménkü hasát, és a saját karikalábai is egyre morcosabban hordozták őt magát.

Élenjárók fórumában jelent meg a képe a tartományi újságban, sőt le róla, hogy amennyiben megbiztatják, a rajoni titulát is megácsingózza – ha idejében meg nem murál... Ha kihúzza vala az esedékes öt éves tervet, beteljesül vala a vágya.

De nem. A nagy ballagás valahogy elmaradt.

Az öt éves tervek négy és fél év alatt teljesítve a legkétségesebbek.

Mindegy, mondaná Namindegy Mindegy. Az ember attól legyen boldog, amivel éppen pofán loccsintják.

*

Na mindegy, így a likfóti – a film nélkül is primán fotózó sport-csöringer. Ő volt a Karórács Namindegy: réporter kilencven percig... Egyedül csak nekije volt karórája, s akkor egyúttal már a füttyöt is rea bízták. Sajnos, hogy nem Csüger nyert, mégis, ez a guttabuta bütüruga avval papagájkodott a kurtujban, az áldomásnál, hogy na mindegy, na mindegy, na mindegy.

Namindegy?!

Ez a bicsak herelő kiskés gyanánt nyert alkalomszerű alkalmazást. Malacok és kisgyerekek réme. „Ha rossz leszel, jön Józsi bá a herelőbicsakkal.”

A cüvekeken elhatalmasodó levélzetet szépen leberetválták a peciális regimentbéli (különleges nyájú) facsart mekegésű fehér kecskék, szuper védelem alatt rágó egyedek, akik csakis a Ketrán Sami adminisztrációja alatt nyilvánulhattak mek-mek, vagyis ez a Ketrán Sami ügyelt a Komány Józsi szekretizáltan akopperált facsart mekegésű kékszakállú szakállas nyájacsakjára, ami ábszolúti tuti titok alatt volt bonyolítva. Kékre festették a kecskék férfidíszét, nemtől függetlenül... Mindenki tudta, kihez tartozik a különbrigád, ezért ez a szekrénum (titok) sohasem divulgalódtott (nem derült ki).

A cüvegek vastagodtak, a mart megvédődött. Néha egy-egy részeg szekeres beléakasztotta a tőngölyt valamelyikbe, egyszer például a jövevény Puca Filon úgy béborult mindenestől, hogy a felesége ülepe is ott maradt fennakadva, aztán hát bizony csudájára jártak, mert kívánatos a formája, na.

Közben a Szakadát omlása egészen meglobbant, hiszen mások is utánozni kezdték Taligást, a félbarnát – csak hogy akkor már mindenkinek majdnem volt elég cüvege a háza előtt a mart szélén, és a sáncok is rendelkezni voltak csinálva (szabályosra mélyítve, takarítva). Elég az hozzá, hogy elkezdtek pusztítani az agyagfogó ficfákat a Szakadát omlásából – de mivel már senki sem vásárolt tőlük, hoppon maradtak, ugyanis mindenkinek megvolt már, éppen amint Komány Józsi (aki Kormány is, vagy Koromány, de főleg Coman) kidoboltatta, ugyancsak a szégyentábla előtt, hogy ámendai bírság terhe alatt mindenki tartson számat.

*

Ember, emelte az ujját (Úri) Dali Ferdí – illembéli tisztességből csak itt szólom el magamat, hogy a csügeriek maguk között Bitang Uri Dali Ferdinek is becézték –, hát cigice vagy cigicá, mihelyesen ez a Komány Józsi kiköltözött a Cüger alá az új temetőbe, mingyár' jött egy tudolákos jездő, s kezdte térengetni a népet itt, Csügeren, mer' az a jездő pedígen üsmert egy Nyúttó nevű elvtárat, aki nekije közelije lehetett, az megmondta, hogy ha nincs szekér elé való, se marha, se ló, mind rugdalhatod eléfelé a háccsó tőngölyt, mégis te leszel megrúgódva... Ami egy fizika... – de a szekér az atya úr istennek se indul suhuva... Úgy hogy az új jездő szerint ábszolúte törvényes a fogatok rekvirálása.

*

Nadevissza Komány Józsi (aki Kormány is, vagy Koromány, de a végire erősen elcománosodott), ő innep szombatja előtt már kidoboltatta, hogy mindenki tartson számat, ne induljon sárga arany füvenér' (aranyzín fővenyért) a szakadati omlás alá, mer' bészakad a föld, s mire kibányásszák, már kezdek elölről a munkát, kik? Hát a gödörösók, s hol? Odafenn, a fekte keresztelnél.

Nagy és ceremóniás volt az a temetés; nem

kukurigolt (nem szólt bele) a szekrédekrét (a hatalom).

Igaz, hogy avval s azután vége is szakadott a cüvegelésnek.

*

Na most egy ülelés (kedveskedés), csak úgy, bugyin köröszkül. Meg nem mondom, kifélék, ott laktak, postásokul, valahonnan messziről, példás házaspár, ennyi száz. Vaj' nem is száz, mer' ötvenesnek is alig-alig, kicsit tajdak (félnotás) mind a kettő... Járogattak ki teliholdkor a Gyertyános teribe, ahol kicsit löjt a lapály, s az ember nyerített: Gyere, Kati, hengeredni!, az asszony rá nyiha, he, hogy: Jaj, gyere te is, Pistal!, s hát úgy höngörödnék, még ötven- s hatvanesztendősen is, mikor az embert már nemigen kerülgeti a kangörös, hogy ma is érigyellem.

A mutatójja egy ideig úgy maradt. Pedig Bitang Uri Dali Ferdí nem szeretett hallgatni.

Na de ezek minek mentek oda? Hát csak azért, mert ők árulták a sárga fővett húsvét előtt, ha nem mondtam, mondom mast: hinenti a feltapasztott földű tisztaszobákba.

S hát nagy robusztolva rájuk höngörödt az Úristen nyomtatója.

*

A Fickút helye ma is megvolna. Mondják, az ántivilágban a csuhások gondozták s felügyelték. A kulstör (kolostor) felől szamarakkal béereszkedve kétnaponként jöttek vízéért. Ez volt a legtisztább, ettől nem vastagodott az ember nyaka. A forrást megszentelték, az Udvar –, mer' nem mondták, tán nem is tudták a nevit a birtokosnak, mindegyiket úgy nevezték, az Úr, s a kastélyt s a környékét, hogy az Udvar –, no, az Udvar szépen kikáváztatta, köréje szomorúfüzet plántáltatott, nem is egyet, mindjárt hármat, az Atya, Fiú, Szentlélek tisztelére...

S hát az udvari cselédek, ezek a csügeriek megmajmolták, hogy Fűzkút, de nem állott rá a szájuk, s úgy lett a ficfából, ami szomorúnak igen kacagató: búsficfa, s a Fűzkút: Fickút.

A csügeriek becsben tartották, még akkor is, mikor már protestáns hitre térültek, a Gróf többi falvaival. Tisztelet övezte a helyet, szentelt vízként itták merítés után a zsákkötőn lógó pléhcsporból – az öregebbje el tudott rebegni egy-egy imát is, amelynek értelmére már nem emlékezett senki.

Szép hely volt az, emelte fel mutatóját Bitang Uri Dali Ferdí, akit eredetileg Ferdinándnak kereszteltek... Jámbor fény vetült kisüstitől barázdált arcára – olyan hely volt, ahol, ha nyári éjszakán, holdtöltekor találkozni a szerelmesek, hát bizonyos a hibátlan tiszta fogantatás.

Én magam is úgy lettem, türemkedett ki az igazság Bitang Uri Dali Ferdíből.

Meg nem mondta, ki az apja. Lehet, nem is tudta, hitván'.

Végül, mint valami elfáradt dirigáló nótapálca, bágyadtan leereszkedett Csügeret mutogató s világcüvekelő ujjá.

Máma úgy mondanák, kányéc filmá.

Both Gyula: A mészégető

Idős nőt raboltak ki Marosvásárhelyen Három személy előzetesben

Marosvásárhelyi idős nőt raboltak ki otthonában. A személyleírás alapján két nő gyanúsítottat a magyar határátkelőhelyen vettek őrizetbe, tetteársukat, egy férfit pedig Marosvásárhelyen. Mindhármuk ellen 30 napos előzetes letartóztatási parancsot adtak ki.

Január 10-én 19.30 óra körül a marosvásárhelyi rendőrséget a 112-es egységes segélyhívó számon értesítette egy 84 éves nő, hogy kirabolták. A feljelentés szerint egy ismeretlen személy betört marosvásárhelyi házába, miközben otthon tartózkodott, lefogta, és elvitt tőle körülbelül 200 lejt és három aranygyűrűt. A károsult nem szorult orvosi ellátásra.

A személyleírás alapján a marosvásárhelyi rendőrség bünyügyi osztályának rendőrei a tettesek felkutatásába kezdtek, azonosítva a bűncselekményben érintett személyeket, nevezetesen egy 43 éves marosvásárhelyi férfit, valamint egy 36 és egy 52 éves marosvásárhelyi nőt. Január 17-én a rendőrök elfogatóparancsot adtak ki ellenük, mivel arra a következtetésre jutottak, hogy a gyanúsítottaknak szándékukban áll elhagyni

Forrás: a Román Rendőrség Facebook-oldala

Románia területét. Így ugyanezen a napon a férfit Marosvásárhelyen, a két nőt pedig a Bihar megyei Bors II. határátkelőhelyen azonosították a határőrök a Bihar megyei bünyügyi szolgálat rendőreinek segítségével. A Marosvásárhelyi Bünyügyi Nyomozó Iroda rendőrei az ügyész koordinálásával január 17-18-án éjjel a bizonyítékok alapján a három személyt 24 órára őrizetbe vették, 18-án pedig 30 napra előzetes letartóztatásba helyezték őket. Az okozott kárt rész-

legesen sikerült megtéríteni, a három aranygyűrűt visszaszolgáltatták. A technikai támogatást a Román Rendőrség Különleges Műveleti Igazgatósága biztosította, a tevékenységeket a marosvásárhelyi területi hírszerzési elemző egység is támogatta. A nyomozás a Marosvásárhelyi Törvényszék ügyészségének felügyelete alatt folytatódik – tájékoztatott Luca Alexandra, a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség szóvivője. (pálosy)

Thurzó Zoltán koncertje Andrásstelepen

A Marosludashoz tartozó Andrásstelepen a magyar kultúra napja alkalmából január 21-én, vasárnap 17 órakor Thurzó Zoltán kétszeres Guinness-világrekorder zongoraművész *Himnusz a magasban* című rendhagyó zongorahangversenyére kerül sor. Az eseményen részt vesz az 1-es Számú

Általános Iskola gyermekkórusa, a Marosludasi Református Egyházközség vegyes kara, a Hajdina néptáncgyűttes, a Pohánka és Tatárka néptáncsoport, valamint a Haricska együttes. A koncertre a kultúrotthonban kerül sor, a belépés díjtalan.

Elmarad A helység kalapácsa Erdőszentgyörgyön

A Bekecs Néptánccsarnok *A helység kalapácsa* című, január 22-ére betervezett erdőszentgyörgyi előadása objektív okok miatt elmarad. A megvásárolt jegyek árát visszaszolgáltatják a polgármesteri hivatalban munkanapokon 8 és 16 óra között.

Szünetel a vízszolgáltatás

Az AQUASERV RT. értesíti a fogyasztókat, hogy az elosztóhálózaton észlelt meghibásodás miatt **2024. január 22-én 8:00–16:00 óra között** (becsült időpont) szünetel az ivóvíz-szolgáltatás

• **Jedden, az Orizont lakónegyedben.**

Ugyanakkor felhívjuk a fogyasztók figyelmét, hogy a vezetékekben lévő lerakódás felkavarodása miatt a szolgáltatás újraindítása után a víz rövid ideig elszíneződhet és zavaros lehet mind az Orizont negyedben, mind a közvetlen környékén. Ez a víz csakis háztartási célokra használható. Elnézést kérünk a kellemetlenségért. Köszönjük megértésüket.

AQUASERV RT.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

HÁZTETŐT készítünk cserépből vagy lemezből, szigetelünk kartonnal vagy poliészterrel, meszelünk, bentikinti munkát és kisebb javítást stb. vállalkunk. Tel. 0745-680-818. (21829-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0743-762-388, 0744-221-318, 0792-767-611, 0792-767-658, István. (21731)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorúan emlékezem január 20-án édesapám, **MÓZES DEZSŐ (Duci)** halálára. Akik ismerték, gondoljanak rá kegyelettel. Fia, Jenő és családja Izraelből. (21719-I)

SAKEMBER vállal bádogosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, kerítéskészítést, tetőjavítást. Tel. 0743-762-388, 0744-221-318, 0792-767-611, 0792-767-658, Csaba. (21731)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatom, hogy szeretett édesanyám, **TOTH ERIKA JULIÁNNA** a Marosvásárhelyi Készruhágyár volt alkalmazottja életének 80. évében csendesesen elhunyt. Temetése 2024. január 22-én, hétfőn 14 órakor lesz a marosvásárhelyi katolikus temető felső kápolnájából. Nyugodjon békében!

Gyászoló fia. (21881-I)

SAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást, tetőjavítást, meszelést. Anyagot biztosítunk. Vasal is dolgozunk, hegesztünk, vaskeletést készítünk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0743-762-388, 0744-221-318, 0792-767-611, 0792-767-658, István. (21731)

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Valérie Perrin Másodvirágzás

Valérie Perrin A vasárnap koldusai

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

www.marosvasarhelyiradio.ro

**96 FM
106,8 FM
1323 AM**

Szünetel az ivóvíz-szolgáltatás

Az **AQUASERV RT. szászrégeni fiókállalata** tájékoztatja a fogyasztókat, hogy a villanyhálózaton – ami az abafáji szivattyúállomást látja el – végzendő munkálatok miatt **2024. január 22-én 8:00–16:00 óra között** (becsült időpont) szünetel az ivóvízellátás az alábbi övezetekben:

- Szászrégen – az Apalinei, Plopilor, Morii, Pomilor (a 18. számtól a végéig), a Molidului, Ioan Marinovici, Ghețarului, Gorunului, Grăului, Florilor, Cooperatorilor, Semănătorilor, Mioriței, Castelului, Cimitirului, Margaretelor, Șoimilor, Căprioarei, Mimoselor, Pavatorilor, Crinului, Grădinarilor, Mihai Viteazu, Rudolf Regeny, Viilor, Pometului, Bartók Béla, Vasile L. Pop, Prunului, Spicului, Narciselor, Mărului, Ghiocelului, Vișinilor, Dealul Cocoșilor, Dealul Brezii, Beng, Arenei utcákban és a Petru Maior téren a 34. számtól a 46. számig;

- Vajdaszentivány, Bátos, Tekeújfalu, Beresztelke, Faragó községben.

Felhívjuk a fogyasztók figyelmét, hogy amikor a hálózatot újra üzembe helyezik, a csövekben lévő lerakódás felkavarodása miatt a víz zavaros lesz és elszíneződik mind a fenti, mind a szomszédos utcákban. Ez a víz háztartási célokra felhasználható. Elnézést kérünk az okozott kellemetlenségeért. Köszönjük megértésüket.

Az **AQUASERV RT.**
szászrégeni fiókállalata

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó – információ - 0766-121-234	• RDS–RCS - 0365/400-401 - 0365/400-404
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929 - vidék - 0265/929
• Rendőrség - 0265/202-305	• Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• Aquaserv: - hideg víz-csatorna - 0265/215-702 - közonségszolgálat - 0265/208-888 - központ - 0265/208-800 - 08008-208-888
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177	• Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	• Vasútállomás - 0265/236-284
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: - 0736-883-110	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
• Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865 koporsók, kellékek, - 0745-606-215 koszorúk - 0745-606-269 és halottszállítás - 0758-047-604 • Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	
• Dora Optics - 0733-553-976	
• Dora Medicals - 0265/212-971	
• Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446 Emma vendéglő, - 0740-083-077 hidegtájak készítése - 0365/404-664 • Prefektúra - 0265/266-801	

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es
telefonon.**

MOZIZOM FILMKLUB

Magyar filmremek
a legjobb minőségben
az **ERDÉLYTV** műsorán

**VASÁRNAPONKÉNT
20 ÓRÁTÓL**

